

**Godišnje istraživanje poljoprivrednih
gazdinstava kao instrument poboljšanja
kvaliteta statistike poljoprivrede i usklađivanje
sa propisima i standardima EU**

Lazo ŠEGRT

ICOS 2019

GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

U okviru ovog anketnog istraživanja prikupljamo sve potrebne varijable statistike biljne i stočarske proizvodnje:

- zasijane i požete površine;
- ostvarena proizvodnja biljnih kultura (uključujući sjemenski i sadni materijal);
- planiranoj jesenjoj i prolećnoj sjetvi;
- podaci o brojnom stanju stoke i ostvarenoj stočnoj proizvodnji.

Prikupljaju se i podaci iz drugih oblasti statistike poljoprivrede:

- površine po pojedinim kategorijama korišćenja zemljišta;
- cijene poljoprivrednog zemljišta;
- radna snaga u poljoprivredi.

GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

Obuhvat

U anketno istraživanje uključena su:

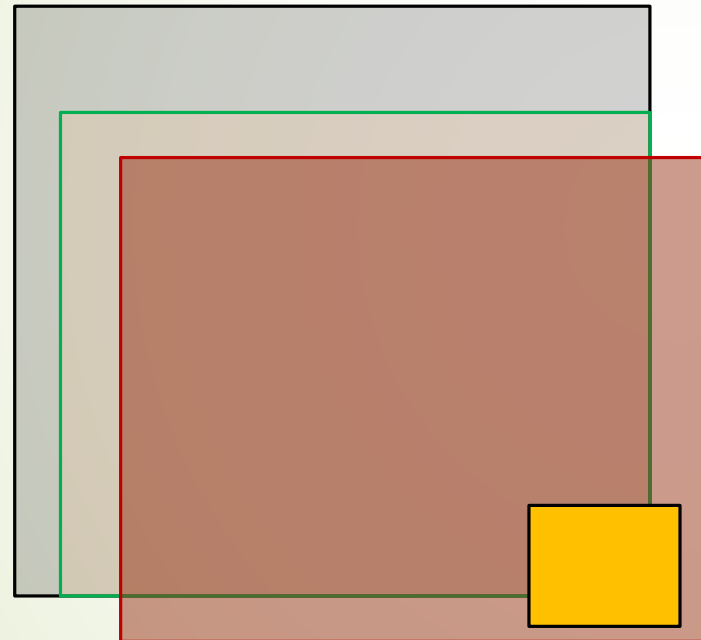
- sva gazdinstva pravnih lica i preduzetnika,
- slučajnim uzorkom izabrana porodična gazdinstava.

Zajedno prikupljamo podatke za cca. 12.000 gazdinstava, od čega:

- 658 gazdinstava pravnih lica → pun obuhvat/census
- 992 gazdinstava preduzetnika → pun obuhvat/census
- 10.551 porodično gazdinstava → uzorak

GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

Definisanje populacije i okvira porodičnih gazdinstava

POPULACIJA: sva domaćinstva koja se bave poljoprivredom, ribarstvom i gljivarstvom

CILJNA POPULACIJA: sva poljoprivredna gazdinstva koja imaju stoku i korišćeno poljoprivredno zemljište - Adresar poljoprivrednih gazdinstava

UZORAČKI OKVIR: sva poljoprivredna gazdinstva koja imaju korišćeno poljoprivredno zemljište i stoku iznad postavljenih pragova

UZORAK: 10.551 porodičnih gazdinstava

GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

Statistički okvir

- Adresar poljoprivrednih gazdinstava je formiran na osnovu rezultata Popisa stanovništva, stanova i domaćinstava u BiH 2013. godine.
- Napravljen za statističke svrhe (okvir za budući popis, okvir za dizajn uzorka) i sadrži listu svih poljoprivrednih gazdinstava u BiH.
- Adresar se redovno ažurira podacima iz administrativnih izvora i drugim statističkim istraživanjima uključujući i GIPG.
- Prvi uzorak iz Adresara kreiran je 2017. godine za „Godišnje istraživanje poljoprivrednih gazdinstava“.

Trenutna populacija gazdinstava u Adresaru ➔ 363.772

GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

Definisanje fizičkih pragova

Poljoprivredna gazdinstva koja su uključena u istraživanje su ona koja imaju fizičku proizvodnju iznad postavljenih kriterijuma:

- a) najmanje 0,25 hektara poljoprivredne površine koja se koristi, ili
- b) manje od 0,25 hektara poljoprivredne površine koja se koristi uz ispunjenje minimum bar jednog od slijedećih uslova:
  - 0,09 hektara vinograda;
  - 0,1 hektara voćnjaka;
  - 0,1 hektara rasadnika;
  - 1 govedo;
  - 2 svinje;
  - 4 ovce;
  - 2 koze;
  - 5 komada živine;
  - 10 košnica;
  - ili su tržišni proizvođači.

Uzorački okvir → 272.360

GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

Osnove dizajna uzorka

Ključne karakteristike uzorka:

- ▶ Jednoetapni stratifikovani slučajni uzorak (One stage stratified sampling);
- ▶ Eksplicitna stratifikacija se određuje sa 4 klase veličine gazdinstva i 3 entiteta. Okvir je podeljen ukupno na 12 stratumata;
- ▶ Prilikom definisanja klase veličine gazdinstva korišćene su sve raspoložive vrijednosti korišćenog poljoprivrednog zemljišta (UAA) i broja uslovnih grla (LSU);
- ▶ Klasa veličine najvećih jedinica (stratum 4), sa sigurnošću se uzorkuje (sve jedinice iz te veličine su uključene u uzorak).

Finalni uzorak → 10.551 ili 3,9% od ukupnog broja porodičnih gazdinstava iznad postavljenih fizičkih pragova.

GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

Proces prikupljanja i obrade podataka

- ▶ Anketiranje porodičnih gazdinstava je realizovana putem PAPI metode prikupljanja podataka, u periodu od 1. do 15. decembra angažovanjem oko 200 anketar na terenu.
- ▶ Prikupljeni podaci se unose u odgovarajuću aplikaciju nakon čega slijedi obrada podataka koja obuhvata logičke kontrole, determinističke korekcije i imputacije nedostajućih ili pogrešnih vrijednosti varijabli.
- ▶ Uzoračko istraživanje je obezbijedilo reprezentativne podatke za nivo države (NUTS 1) i nivo entiteta uključujući i DB (NUTS 2).
- ▶ Rezultati uzoračkog istraživanja će se prvi put publikovati 2020. godine i to kao prethodni i konačni rezultati (serija 2017-2019).

GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

Značaj anketnog istraživanja

Provođenjem GIPG-a stekli su se osnovni uslovi za reforme sistema statistike poljoprivrede jer obezbijuje:

- Ukidanje brojnih postojećih istraživanja;
- Harmonizaciju Statistike biljne i stočarske proizvodnje sa EU regulativama i standardima;
- Poboľšanje kvaliteta postojećih indikatora Statistike poljoprivredne proizvodnje;
- Obezbeđivanje indikatora Statistike poljoprivredne proizvodnje koji nedostaju;
- Reviziju vremenskih serija.

GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

Značaj anketnog istraživanja

Provođenjem GIPG-a stekli su se osnovni uslovi za ukidanje brojnih postojećih statističkih istraživanja koja se baziraju na subjektivnim ocjenama opštinskih procjenitelja:

- ▶ Godišnje istraživanje stočarstva;
- ▶ Izvještaj o zasijanim površinama u jesenjoj sjetvi;
- ▶ Izvještaj o površinama i zasadima na kraju prolječne sjetve;
- ▶ Izvještaj o ostvarenim prinosima ranih usjeva i voća i očekivanim prinosima važnijih kasnih usjeva;
- ▶ Izvještaj o ostvarenim prinosima kasnih usjeva, voća i vinograda;
- ▶ Izvještaj o ostvarenim prinosima južnog voća.

Uvođenje anketnog istraživanja u statistički sistem BiH će obezbijediti ukidanje 6 tradicionalnih statističkih aktivnosti.

GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

Značaj anketnog istraživanja

Provođenje anketnog istraživanja je omogućilo harmonizaciju Statistike biljne i stočarske proizvodnje sa EU regulativama i standardima podrazumjeva:

- ▶ promjenu i prilagođavanje standarda, klasifikacija, metodologije, odnosno definicija i metoda prikupljanja podataka u okviru Statistike poljoprivredne proizvodnje,
- ▶ kao i preuzimanje dobre statističke prakse drugih zemalja, odnosno preuzimanju međunarodnih rješenja, u prvom redu rješenja EU, radi dobijanja međunarodno uporedivih statističkih pokazatelja.

Metodološke izmjene su dovele do potpunog harmonizacije statistike biljne i stočarske proizvodnje sa EU regulativama (Regulation No 1165/2008, No 543/2009).

GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

Značaj anketnog istraživanja

Realizacija GIPG-a je uslovila unapređenje kvaliteta postojećih indikatora Statistike biljne i stočarske proizvodnje.

Metodi ocjene kvaliteta rezultata anketnog istraživanja:

- ▶ Validacija dobijenih podataka sa raspoloživim administrativni izvorima;
- ▶ Statistička analiza raspoloživih podataka (opisna statistika);
- ▶ Analiza raspoloživih indikatora kvaliteta (stopa odgovora, stopa neodgovora, CV ...).

Za većinu varijabli vrijednost CV jeste ispod 10% što omogućava publikovanje podataka bez ikakvih dodatnih napomena.

GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

Značaj anketnog istraživanja

Realizacija GIPG-a je omogućila proizvodnju indikatora Statistike biljne i stočarske proizvodnje koji nedostaju:

- bilans tj. promet biljnih proizvoda na nivou gazdinstva;
- klanje stoke na gazdinstvu po vrstama, kategorijama i mjesecima;
- potrošnja mlijeka na gazdinstvu;
- cijena zakupa poljoprivrednog zemljišta.

Novi indikatori će obezbijediti uspostavljanje novih statistika u okviru sistema Statistike poljoprivrede.

GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

Značaj anketnog istraživanja

Rezultati GIPG-a su omogućili reviziju statistike biljne i stočarske proizvodnje, kao i ekonomskih računa u poljoprivredi.

Osnov za reviziju predstavljaju dobijeni rezultati GIPG-a 2017 u pogledu:

- proizvodnih površina;
- ostvarenoj proizvodnji;
- prosječnim prinosima;
- brojnom stanju stoke i
- ostvarenoj animalnoj proizvodnji.

Revidirane serije podataka omogućit će praćenje i analizu trendova u biljnoj i stočarskoj proizvodnji.

GODIŠNJE ISTRAŽIVANJE POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

Buduće aktivnosti

- Dizajn odvojenih uzoraka za istraživanje o biljnoj i stočarskoj proizvodnji
- Istraživanje o kvalitetu pokrivenosti poljoprivrednih gazdinstava (Coverage survey)
- Ažuriranje Adresara poljoprivrednih gazdinstava dodatnim administrativnim izvorima
- Uspostavljanje novih istraživanja na bazi uzorka (junska anketa)
- Korišćenje administrativnih izvora

HVALA VAM NA PAŽNJI

